

ТЕСЛИНА визија Интернета

Пре 120 година, Тесла је поставио основе дигиталног света бежичних комуникација и дао своју визију умреженог човечанства

Савремене комуникационе технологије засноване су на примени патената Николе Тесле, највећег светског и српског научника, рођеног 10. јула 1856. Његов чувени торањ Ворденклиф и лабораторија на Лонг Ајленду, саграђени, али и уништени, почетком 20. века, требало је да буду зачетак нечега што би могло да се назове „аналогни Интернет“.

Суштину своје визије бежичног преноса Никола Тесла је прво најавио у пројекту „Светски систем“ из 1900. године. Говорећи ондашњим техничким речником, описао је у 12 тачака оно што се данас зове бежични Интернет, мобилна телефонија и GPS. Потом је 1908. године то конкретније описао у часопису „Wireless Telegraphy & Telephony“, у чланку „The Future of the Wireless Art“, а то његово предвиђање будућности објавио је 1909. „New York Times“, и пренео часопис „Popular Mechanics“ у чланку „Wireless of the future“, у коме Тесла каже:

„Ускоро ће бити могуће, на пример, да пословни човек у Њујорку диктира упутства која ће се исто

трена откуцана појавити у Лондону или негде другде. Моћи ће седећи за својим столом да разговара с било којим телефонским претплатником у свету. Биће потребно само ношење инструмента приступачне цене не већег од сата, који ће свом носиоцу омогућити да чује било где на мору или копну на удаљености од хиљаду миља. Моћи ће да се слуша или шаље говор или песма у најудаљеније крајеве света. На исти начин било која врста слике, цртежа или штампане ствари моћи ће да буде трансферована са једног на друго место. Милионима таквих инструмената моћи ће да се управља из једне једине станице. Тако ће бити крајње једноставно најудаљеније крајеве света држати у међусобном контакту. Песма неког великог певача, говор политичког вође, предавање научника тако ће моћи да буду пренесени публици раштрканој широм света.“

Неки произвођачи мобилних телефона указују да је Теслина визија још тада била најјава паметних мобилних уређаја. Ипак, када се свеобухватније сагледа шта је Тесла писао и говорио почетком 20. века, закључак је да његове речи више говоре о технологији данашњице која обједињује све аспекте комуникације и преноса информација, а то је управо интернет, без обзира на конкретан уређај. О томе говори и мултимедијални пројекат „Теслина визија интернета“, доступан на сајту teslinavizijainterneta.rs.

Инфографик „Теслина визија Интернета“ показује на који начин је

све што је Тесла поменуо у 12 тачака свог „Светског система“, сваком данашњем кориснику Интернета доступно – било путем рачунара, било преко мобилног телефона. Упоредно су дате Теслине визионарске речи и старе фотографије технике из Теслиног времена – на једној страни, а на другој страни је опис информационо-комуникационих технологија данашњице чију окосницу чини управо Интернет.

Мобилна изложба „Теслина визија Интернета“ је од 2012. доживела седам поставки у Београду и Новом Саду. Доступна је у облику 15 панова и бесплатно се уступа за изложбене потребе заинтересованим институцијама. Аутор је Лазар Бошковић, рађена је у копродукцији Регистра националног интернет домена Србије, Галерије „03one“ и Музеја Николе Тесле, а дизајнер је био Душан Војнов (Orange studio). По мотивима изложбе, настала је и монодрама „Тесла и бежично умрежавање света“, која говори о значају његових изума у савременом дигитализованом стилу живота. Наиме, сваки дигитални уређај на свету (рачунар, паметни телефон...), има у себи технологије засноване на Теслиним патентима, као што су логичко коло „and“ и бежични пренос. Оба потичу од патента за бродиф на даљинско управљање, који је Тесла приказао на језерцету у њујоршком „Медисон Сквер Гардену“, 1898. године.

Лазар Бошковић, интернет консултант

■ Текст и инфографик преузети из сагласност аутора са agitprop.rs

ТЕСЛИНА визија Интернета

1900. СВЕТСКИ СИСТЕМ

Никола Тесла истраживао је претходно

ТЕХНОЛОГИЈА ДАНАС

данашњици

(1) међусобно повезивање постојећих телеграфских централа или установа широм света

E-пошта (E-mail)

Интернет је практично унео потребу за телеграфом

(2) успостављање тајне државне телеграфске службе чији рад није могуће ометати

Дигитални потпис (Digital signature)

Криптографски заштићена електронска комуникација преко Интернета

(3) међусобно повезивање постојећих телефонских централа или установа на Земљиној кугли

VOIP (Voice over Internet Protocol)

IP телефонија уместо традиционалне телефонске мреже и опreme

(4) универзална дистрибуција општих вести путем телеграфа или телефона у служби штампе

RSS (Really Simple Syndication)

Сервис за аутоматско преузимање информација са интернет сајтова

(5) успостављање службе на принципима "Светског система" за достављање обавештења искључиво у приватне сврхе

MMS (Multimedia Messaging Service)

Интернет сервис у мобилној телефонији за слање текстуалних и мултимедијалних порука

(6) међусобно повезивање рада свих берзи на свету

VPN (Virtual Private Network)

Укренавање удаљених локација преко интернет протокола

(7) успостављање "Светског система" за дистрибуцију музике итд.

Podcast (Personal On-Demand + Broadcasting)

Дистрибуциони метод којим се преко Интернета емитује аудио или видео програм

(8) универзално регистровање времена јефтним часовницима који са астрономском прецизношћу означавају време и не траже надзор

NTP (Network Time Protocol)

Интернет протокол мрежног времена омогућава синхронизацију времена на рачунарима у мрежи

(9) преносење широм света знакова, бројева итд, било да су исцупани на машини, било руком исписивани

GPRS (General Packet Radio Service)

Интернет технологија преноса података кроз мрежу мобилне телефоније

(10) успостављање светске службе за потребе трговачке морнарице који навигаторима свих бродова омогућава да беспрекорно нормално без компаса, да тачно одређују локацију, час и брзину, да спречавају сударе и несреће итд.

GPS (Global Positioning System)

Глобални сателитски навигациони систем који даје тачну позицију (надморску висину, географску ширину и географску дужину)

(11) увођење светског система штампања на коњу и мору

FTP (File Transfer Protocol)

Припрема за штампу се преко Интернета шаље штампарима било где на Свету

(12) светски систем за репродуковање фотографија и свих врста цртежа или записа који би се отпремили широм света

PDF (Portable Document Format)

Рачунарне датотеке са текстом и сликама у битмалираном или векторном формату ноје се шаљу путем Интернета